

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Marcin Wiącek

VII.510.23.2021.PF/PKR

**Trybunał Konstytucyjny
w Warszawie**

sygn. akt K 3/21

Wniosek uczestnika postępowania o wyłączenie

Na podstawie art. 41 ust. 1 w związku z art. 39 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393), Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO) wnosi o wyłączenie od udziału w rozpoznawaniu sprawy o sygn. akt K 3/21 **sędzi Trybunału Konstytucyjnego Pani Krystyny Pawłowicz.**

Uzasadnienie

1. Wymóg bezstronności i obiektywizmu sędziów Trybunału Konstytucyjnego

1. Problematyka bezstronności sędziego w postępowaniu sądowym wielokrotnie była przedmiotem wypowiedzi judykatury. Sąd Najwyższy (SN) w swoim orzecznictwie wskazywał, iż dla oceny odnoszącej się do tej kwestii nie jest istotne, jak strona subiektywnie odbiera nastawienie sędziego. Decydować muszą bowiem fakty, a więc wszelkie okoliczności obiektywne, które mogłyby świadczyć o zróżnicowanym traktowaniu

uczestników postępowania przez sędziego i wywoływać zarówno u strony, jak i u postronnego obserwatora wątpliwości co do obiektywizmu sędziowskiego. Dalej, jak wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, to właśnie usunięciu takich wątpliwości oraz stworzeniu „gwarancji bezstronnego wymiaru sprawiedliwości mają (...) służyć przepisy o wyłączeniu sędziego”.¹

2. Sąd Najwyższy wskazał także, że wyłączenie sędziego może uzasadniać także taki układ stosunków osobistych, który rodziłby dla sędziego trudność w zachowaniu przez niego bezstronnej postawy w rozstrzygnięciu sporu ze względu na emocjonalne nastawienie do danej osoby lub „powiązania wpływające na interesy lub pozycję życiową sędziego”.²

3. Stwierdzić należy więc, że takie same, a nawet surowsze, zasady i kryteria dotyczące wyłączenia sędziego winny znajdować zastosowanie w przypadku Trybunału Konstytucyjnego (TK), albowiem jego pozycja ustrojowa – w tym jednoinstancyjne orzekanie o zgodności aktów normatywnych z Konstytucją RP oraz ostateczność orzeczeń Trybunału – sprawia, że kryteria bezstronności sędziów Trybunału powinny mieć charakter kwalifikowany i spełnione powinny być w sposób niebudzący żadnych wątpliwości.

4. Przywołać należy także orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, który podkreślał w swych orzeczeniach znaczenie bezstronności i niezawisłości sądu w odbiorze społecznym. Instytucja wyłączenia sędziego służyć ma umocnieniu bezstronności i niezawisłości sądów w ocenie społecznej. W uzasadnieniu wyroku z dnia 20 lipca 2004 r. (sygn. akt SK 19/02) Trybunał podkreślił: „*nakaz zachowywania zewnętrznych znamion niezawisłości dowodzi, że ważne jest nie tylko to, by sędzia orzekający w sprawie zachowywał się zawsze rzeczywiście zgodnie ze standardami niezawisłości i bezstronności, lecz także, by w ocenie zewnętrznej zachowanie sędziego odpowiadało takim standardom i było jako takie postrzegane. Reguły wyłączenia sędziego służą bowiem budowie społecznego zaufania do wymiaru sprawiedliwości*”.

5. Znaczenie społecznej oceny bezstronności sędziego i potrzebę szerokiej interpretacji przesłanek stanowiących podstawę wyłączenia sędziego akcentował Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 grudnia 2005 r. (sygn. akt SK 53/04). W uzasadnieniu tego orzeczenia

¹ Postanowienie SN z 4.12.1969 r., sygn. akt I CZ 124/69; zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z 7 listopada 1984 r., sygn. akt II CZ 117/84.

² Postanowienie SN z 14.09.1977 r., sygn. akt I PO 15/77.

Trybunał stwierdził, że „o potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia nie może decydować jedynie zasadność *in casu* zarzutu braku obiektywizmu z punktu widzenia konkretnego sędziego, ale ocena, czy dla postronnego obserwatora, a także – jak się wskazuje w orzecznictwie Sądu Najwyższego – z punktu widzenia strony, zachodzą wystarczające okoliczności, które mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego”.³

6. Podobnie w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) podkreśla się, że bezstronność sądu oznacza, iż sąd jest wolny od osobistych uprzedzeń i istnieją wystarczające gwarancje pozwalające wykluczyć jakiegokolwiek uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sądu.⁴

7. W piśmiennictwie podniesiono dodatkowo, że bezstronność i niezależność sędziowska może zostać zagrożona, gdy sędzia zajmie czynną postawę w bieżących sporach politycznych, wyraźnie formułując własne poglądy i opowiadając się (np. w środkach masowego przekazu) za konkretnym rozwiązaniem proponowanym przez jedną z sił (partii) politycznych albo przeciw. Dotyczy to również działalności sprzed objęcia stanowiska sędziego, a więc w sytuacji występującej zwłaszcza w wypadku sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Mogli oni bowiem, posiadając np. mandat poselski, wypowiadać się w określony sposób o diskutowanych projektach aktów ustawodawczych. Wypowiedzi te nie muszą dotyczyć konkretnych rozwiązań przyjętych w ustawie, ale jej podstawowych założeń i wartości. We wszystkich tych wypadkach sędzia zdradza swoje przekonania. Sędzia manifestując swoje poglądy polityczne, wysyła tym samym wyraźny sygnał do ewentualnych przyszłych stron postępowania, informując je o ewentualności determinowania przez te poglądy treści przyszłego wyroku.⁵

8. Oczywiście, jak wskazuje się w literaturze, nie w każdym wypadku fakt wypowiedziania się przez sędziego TK na tematy związane z rozstrzyganą sprawą będzie przesądzał o braku bezstronności. Fakt upowszechnienia w przeszłości przekonań kwestii związanej z przedmiotem orzekania nie może być *per se* uważany za okoliczność podważającą zdolność sędziego do dokonania bezstronnej oceny. Stanowi to także naturalną konsekwencję wymogu, zgodnie z którym Sejm RP dokonuje wyboru sędziów z grona osób wyróżniających

³ Postanowienie SN z 19.11.1981 r., sygn. akt IV PZ 63/81.

⁴ Zob. wyrok ETPC z dnia 8.02.2007 r., *Svaric i Kavnik przeciwko Słowenii*, nr 75617/01.

⁵ Zob. B. Banaszak, *Sędziowie: trudna sztuka bezstronności*, „Rzeczpospolita” z dnia 12.06.2007 r.

się wiedzą prawniczą (art. 194 ust. 1 Konstytucji RP), a zatem spośród osób, które posiadają zwykle znane publicznie poglądy na tematy ustrojowe i aksjologiczne. Wyłączanie sędziów TK w każdym z tego rodzaju przypadków prowadziłyby bowiem do sytuacji, w której do Trybunału Konstytucyjnego mogliby być powoływani jedynie „prawnicy bez właściwości”.⁶ Nie wystarczy także sam fakt „kojarzenia” danej osoby z określonym ugrupowaniem politycznym.

9. Wskazane wyżej rozważania nie mają jednak zastosowania do niniejszej sprawy. Jak wskazał M. Granat, pojęcie bezstronności rozumieć należy przede wszystkim jako powiązane z cechą obiektywności. Sędzia obiektywny to taki, który „poddaje się rygorom racjonalności myślenia”, a więc taki, który dopuszcza wszystkie warianty rozstrzygnięcia sprawy, swoje własne poglądy na tych samych prawach co poglądy innych, słucha uczestników postępowania, stosując wobec nich jednakowe zasady, i może dać się przekonać w wyniku przedstawionej mu argumentacji.⁷

2. Okoliczności dotyczące sędzi TK Krystyny Pawłowicz przed objęciem urzędu sędzi TK

10. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, z uwagi na okoliczności dotyczące Jej wcześniejszego udziału w życiu politycznym, w tym w pracach ustawodawczych w Sejmie RP, które wprowadziły zmiany w wymiarze sprawiedliwości, oraz ze względu na nacechowane negatywnymi emocjami publiczne wypowiedzi pod adresem Unii Europejskiej – sędzia TK Pani Krystyna Pawłowicz powinna zostać wyłączona od udziału w rozpoznawaniu niniejszej sprawy.

11. *Po pierwsze*, w Sejmie RP VII i VIII kadencji Pani Krystyna Pawłowicz zasiadała w sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Jako posłanka była aktywnie zaangażowana w prace nad ustawami dotyczącymi zmian w wymiarze sprawiedliwości, była także członkiem Krajowej Rady Sądownictwa. Wielokrotnie wypowiadała się publicznie na temat przeprowadzonych w ostatnich latach zmianach w systemie sądownictwa w Polsce. Zajmowała w tych sprawach bardzo zdecydowane stanowisko. Tymczasem zmiany te – w

⁶ Zob. postanowienie TK z 25.11.2008 r., sygn. akt K 5/08.

⁷ Zob. M. Granat, *Sędzia konstytucyjny – bezstronny czy obiektywny?* „Państwo i Prawo” 2013 nr 5, s. 108-110.

kontekście zobowiązań unijnych Rzeczypospolitej – są przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygn. akt K 3/21.

12. W trakcie prac w Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka w Sejmie RP w maju 2017 r. prof. Krystyna Pawłowicz stwierdziła m.in. że *„Sądy stanęły niestety po stronie opozycji i tworzą wspólnie jedną wielką opozycyjną partię w Polsce, antydemokratyczną, bo nie przyjmujecie wyniku wyborów (...). Środowisko sędziowskie wymaga odzyskania dla demokracji. Państwo powinniście jak w Korei przejść reedukację w obozach uczących demokracji”*⁸.

13. Sędzia TK Krystyna Pawłowicz wypowiadała się m.in. o Izbie Dyscyplinarnej SN, której funkcjonowanie stało się w ostatnich latach najbardziej palącym problemem w sferze ochrony rządów prawa i niezawisłości sędziowskiej. We wpisie na Facebooku odnoszącym się do reformy ustawy o SN z lipca 2017 r. sędzia napisała, że cieszy się z faktu, że Sądzie Najwyższym powstanie *„nowa Izba Dyscyplinarna dla osób różnych profesji prawniczych”, która będzie „POWAŻNIE oceniała i sądziła sprawy łamania prawa przez te - do tej pory faktycznie bezkarne – środowiska”*.⁹

14. *Po drugie*, Pani Krystyna Pawłowicz wypowiadała się wielokrotnie bardzo krytycznie i emocjonalnie o Unii Europejskiej i jej instytucjach oraz zobowiązaniach międzynarodowych Polski, które mają kluczowe znaczenie w niniejszej sprawie.

15. Przykładowo, w wywiadzie udzielonym w roku 2013 dla „Rzeczypospolitej”¹⁰ Pani prof. Pawłowicz wypowiadała się o Unii Europejskiej w następujący sposób: *„(...) ja osobiście w ogóle nie akceptuję naszego członkostwa w UE (...). Traktat akcesyjny narusza naszą konstytucję, a wyrok Trybunału Konstytucyjnego w tej sprawie był polityczny. (...) Jestem z gruntu przeciwna Unii. Czekam i modlę się, żeby to się po prostu samo rozwalilo.”*

16. Trzeba zauważyć, że w powyższej wypowiedzi sędzia TK zasadniczo antycypowała kierunek orzeczenia w sprawie o sygn. akt P 7/20, w której oceniano konstytucyjność

⁸ Rzeczpospolita, *Krystyna Pawłowicz: Powinniście jak w Korei przejść reedukację*, 23.05.2017 r., <https://www.rp.pl/Prawo-i-Sprawiedliwosc/170529588-Krystyna-Pawlowicz-Powinniscie-jak-w-Korei-przejsc-reedukacje.html>; dostęp: 2.08.2021 r.

⁹ Wirtualna Polska, *Krystyna Pawłowicz wysyła sędziów SN "na emeryturę". A sama wciąż pracuje*, 13.07.2017 r., [https://wiadomosci.wp.pl/krystyna-pawlowicz-wysyla-sedziow-sn-na-emeryture-a-sama-wciaz-pracuje-6143754735806081a?nil=](https://wiadomosci.wp.pl/krystyna-pawlowicz-wysyla-sedziow-sn-na-emeryture-a-sama-wciaz-pracuje-6143754735806081a?nil=;); dostęp: 2.08.2021 r.

¹⁰ Rzeczpospolita, *Modlę się, żeby UE się sama rozwalila*, 1.06.2013, <https://www.rp.pl/arttykul/1015194-Modle-sie-zeby-UE-sie-sama-rozwalila.html>; dostęp: 2.08.2021 r.

unijnych traktatów. Wypowiedź ta stała – co należy podkreślić – przyczyną wyłączenia przez Trybunał Konstytucyjny sędzi TK Krystyny Pawłowicz od orzekania w sprawie o sygn. akt P 7/20 postanowieniem TK z dnia 17 czerwca 2021 r.

17. Stosunek sędzi TK Krystyny Pawłowicz do Unii Europejskiej szczególnie jednoznacznie obrazuje Jej wypowiedź, w której nazwała unijną flagę „szmatą”. Po latach sędzia TK Krystyna Pawłowicz nie wycofała się ze swojej wypowiedzi, stwierdzając: „*Unia Europejska jest dla mnie szmatą. - Naprawdę jest szmatą, to dla mnie szmata, bo kojarzy mi się z czymś bardzo złym, niedobrym, brudnym*”.¹¹

18. W sierpniu 2018 r. Pani sędzia Krystyna Pawłowicz mówiła w kontekście wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie zmian w Sądzie Najwyższym (C-619/18 *Komisja przec. Polsce*) m.in. o „*sędziach polskich błagających Niemców o «opiekę i odpowiedzialność za Polskę», żebrzących o «natychmiastowe ingerencje», by 'wygrać' na czasie i uprzedzić polski Sejm w wyścigu o Polskę, (...) w wyścigu o zablokowanie naszych reform, oczyszczających naszą Ojczyznę m.in. z patologii władzy sądowniczej...*”. Krytykowała przy tym sędziów Sądu Najwyższego, których nazwała „sędziowską elitą”, która „*razem z bojówkami partii opozycyjnych rozkłada na naszych oczach system prawny państwa*”.¹²

19. W związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie zmiany ustawy o SN w swoim wpisie na Twitterze w dniu 21 listopada 2018 r. nazwała działalność Trybunału „*SZANTAŻEM ze strony UE z inspiracji antypolskiej opozycji wewnętrznej kłamliwie straszącej Polaxitem*”.¹³ Wcześniej, w dniu 19 października 2018 r., nazwała orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości „*ZAMACHEM na Polskę*”, które było „nielegalne” i zapewniła, że „*Polski Suweren odpowie UE i TSUE co myśli o bezprawnych działaniach a w istocie zamachu TSUE i polskich zbuntowanych sędziów na Polskę*”.

3. Okoliczności dotyczące sędzi TK Krystyny Pawłowicz od czasu objęcia urzędu sędzi TK

¹¹ Wirtualna Polska, Krystyna Pawłowicz o Unii Europejskiej: to dla mnie szmata, bo kojarzy mi się z czymś bardzo złym, niedobrym, brudnym, 31.05.2016 r., <https://wiadomosci.wp.pl/krystyna-pawlowicz-o-unii-europejskiej-to-dla-mnie-szmata-bo-kojarzy-mi-sie-z-czym-bardzo-zlym-niedobrym-brudnym-6027390676136577a>, dostęp: 2.08.2021 r.

¹² Usunięty post na Facebooku, na podstawie: Wirtualna Polska, Krystyna Pawłowicz ostro o sędziach. „*Patologia pychy i "nieformalna partia polityczna*”, 8.08.2018 r., <https://wiadomosci.wp.pl/krystyna-pawlowicz-ostro-o-sedziach-patologia-pychy-i-nieformalna-partia-polityczna-628213677631873a>; dostęp: 2.08.2021 r.

¹³ Wirtualna Polska, Krystyna Pawłowicz tłumaczy się bezprawnym szantażem. Internauci oburzeni, 22 listopada 2018 r., <https://wiadomosci.wp.pl/krystyna-pawlowicz-tlumaczy-sie-bezprawnym-szantazem-internauci-oburzeni-6319623070508673a>; dostęp: 2.08.2021 r.

20. Po objęciu urzędu sędziego TK, charakter, styl i emocjonalność publicznych wypowiedzi Pani prof. Krystyny Pawłowicz w odniesieniu do Unii Europejskiej i jej instytucji, a w szczególności Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, nie uległy zasadniczej zmianie.

21. W dniu 22 maja 2021 r. Pani sędzia w przestrzeni publicznej zamieściła następującą wypowiedź: „*To co zrobiła ta pani Silva de Lapuerta wobec Polski jest formą agresji na rympał na Polskę pod jakimś infantylnym pretekstem i przy dowolnym manipulowaniu przepisami... To unijno-sądowa bezczelna gangsterka...*”¹⁴.

22. Mianem „agresji” oraz „bezczelnej gangsterki” Pani sędzia K. Pawłowicz nazwała prawomocne orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 maja 2021 r. o środkach tymczasowych w sprawie C-121/21 *Republika Czeska przeciwko Polsce*.

23. Samą zaś wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości Pani sędzia K. Pawłowicz określiła jako „sabotażystkę polityczną i sądową” („*Tu eres un saboteador politico y forense !*”),¹⁵ zarzuciła Jej skandaliczne spiskowanie przeciwko Polsce,¹⁶ zasugerowała niepiśmienność („nakazała trzema swymi krzyżykami”),¹⁷ oraz brak podstawowej wiedzy („Pewnie nie wie nawet gdzie leży Polska”).¹⁸

4. Ocena prawna wskazanych okoliczności

24. Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich, w świetle wypowiedzi sędzi TK Krystyny Pawłowicz, o których mowa w niniejszym piśmie procesowym, nie daje ona rękojmi bezstronności przy rozpatrywaniu niniejszej sprawy. Również z punktu widzenia społecznego wizerunku Trybunału Konstytucyjnego – jako organu, który powinien rozstrzygnąć sprawę w sposób wolny od wszelkich wątpliwości co do obiektywizmu członków składu orzekającego – nie powinno dochodzić do sytuacji, że w orzekaniu sprawie tak fundamentalnej z punktu widzenia zasad członkostwa Polski w Unii Europejskiej uczestniczy sędzia, który w swoich publicznych wypowiedziach prezentuje tak skrajnie negatywne stanowisko względem samej Unii i jej organów.

¹⁴ Zob. <https://twitter.com/KrystPawlowicz/status/1396028686810365953>, dostęp 2.08.2021 r.

¹⁵ Zob. <https://twitter.com/KrystPawlowicz/status/1396010867200823296>, dostęp 2.08.2021 r.

¹⁶ Zob. <https://twitter.com/KrystPawlowicz/status/1396015394452905987>, dostęp 2.08.2021 r.

¹⁷ Zob. <https://twitter.com/KrystPawlowicz/status/1396010867200823296>, dostęp 2.08.2021 r.

¹⁸ *Ibidem*.

25. W przytoczonych powyżej wypowiedziach, będących jedynie przykładami aktywnego udziału Pani sędzi TK Krystyny Pawłowicz w debacie publicznej nad zmianami w wymiarze sprawiedliwości oraz w odniesieniu do członkostwa Polski w Unii Europejskiej, widać wyraźnie bardzo krytyczne zdanie Pani sędzi o władzy sądowniczej w Polsce, i jej przedstawicielach, a także o samej Unii Europejskiej i jej instytucjach. Tymczasem są to dwie podstawowe sfery zagadnień objętych przedmiotem rozważania w sprawie o sygn. akt K 3/21. Pani sędzia K. Pawłowicz ma już w nich wyrobiony już pogląd, wielokrotnie się nim publicznie dzieliła, wolno zakładać, że pozostali członkowie składu orzekającego TK znają stanowisko sędzi w tej sprawie. Jej dotychczasowa działalność, także po objęciu urzędu sędziowskiego w TK, rodzi uzasadnione wątpliwości co do możliwości zachowania przez nią bezstronności przy orzekaniu w niniejszej sprawie.

26. *Po pierwsze*, Pani sędzia TK Krystyna Pawłowicz powinna zostać wyłączona od udziału w rozpoznawaniu niniejszej sprawy z uwagi na fakt, że uczestniczyła aktywnie w pracach legislacyjnych nad projektami ustaw z zakresu wymiaru sprawiedliwości, w tym ustawy o Sądzie Najwyższym i ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Zdecydowanie i konsekwentnie opowiadała się po stronie proponowanych przez swój klub parlamentarny rozwiązań. Co więcej, podczas obrad sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka nad projektem ustawy o SN, Pani prof. K. Pawłowicz przyznała, że chociaż w pewnym zakresie podzielała pogląd o niekonstytucyjności uchwalanych przepisów, to „z powodu umowy politycznej będzie głosowała tak jak jej klub”¹⁹. W związku z tym rodzi się obawa, że w toku niniejszego postępowania Pani sędzia K. Pawłowicz będzie dążyć do obrony rozwiązań, które współkształtowała jako posłanka. Obawy takie są nie do pogodzenia z oczekiwaniem gwarancji bezstronności sędziów TK i mogą zaburzyć zaufanie społeczne do Trybunału Konstytucyjnego.

27. *Po drugie*, jak już wskazywano, publiczne wypowiedzi Pani sędzi K. Pawłowicz wskazują na Jej szczególnie negatywny stosunek do Unii Europejskiej, jej instytucji oraz unijnego porządku prawnego, które w niniejszej sprawie ma oceniać w sposób obiektywny i bezstronny. Sądy wyrażane w przestrzeni publicznej przez Panią prof. K. Pawłowicz

¹⁹ Polska Times, *Krystyna Pawłowicz głosowała za niekonstytucyjnym przepisem, bo "taka była polityczna umowa"*, 1.12.2017 r., <https://polskatimes.pl/krystyna-pawlowicz-glosowala-za-niekonstytucyjnym-przepisem-bo-taka-byla-polityczna-umowa/ar/12727686>; dostęp: 2.08.2021 r.

dowodzą jej wrogości wobec Unii Europejskiej oraz unijnego porządku prawnego. Wskazują wręcz na pogardę wobec Trybunału Sprawiedliwości i jego członków.

28. Wypowiadanych słów Pani sędzi K. Pawłowicz nie można określić mianem „stanowiska w określonej kwestii prawnej”, czy nazwać opinią wykładowcy akademickiego. Do takich kategorii pojęciowych odwołał się Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z dnia 27 kwietnia 2021 r. w sprawie o sygn. akt P 7/20. Nazwanie orzeczeń TSUE – „szantażem”, „zamachem na Polskę”, a flagi europejskiej – „szmatą”, nie jest elementem dyskursu akademickiego, a użyte wyrażenia nie należą do języka prawniczego. Przyjęcie przez TK w owym postanowieniu takiej linii argumentacyjnej wskazuje na nieuważność analizy oraz pominięcie kluczowych – emocjonalnych – aspektów wypowiedzi sędzi TK leżących u podstaw wniosku.

29. RPO pragnie wskazać, że w sprawie przed TK o sygn. akt P 7/20 wskazane wyżej okoliczności we wniosku Rzecznika z dnia 10 czerwca 2021 r. o wyłączenie Pani sędzi Krystyny Pawłowicz od orzekania w tamtej sprawie, zostały przez Trybunał Konstytucyjny uwzględnione. TK uznał, że zaistniały przesłanki wyłączenia Pani sędzi K. Pawłowicz i została ona wyłączona na mocy postanowienia TK z dnia 17 czerwca 2021 r. Zresztą sama Pani sędzia, po zapoznaniu się z wnioskiem RPO o jej wyłączenie – w oświadczeniu złożonym w dniu 11 czerwca 2021 r. przyznała, że jej negatywna wypowiedź dotycząca wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości może w odbiorze społecznym sugerować brak bezstronności w sprawie i poprosiła o wyłączenie.²⁰ W niniejszej sprawie Rzecznik Praw Obywatelskich wnosi o zastosowanie analogicznego standardu.

5. Podsumowanie

30. Celem wyłączenia sędziego jest zapewnienie bezstronności i obiektywizmu w rozpatrywaniu sprawy przez Trybunał Konstytucyjny. Wskazane wyżej okoliczności i ich ocena wskazują na konieczność wyłączenia Pani sędzi TK Krystyny Pawłowicz ze składu orzekającego niniejszej sprawie. Jeszcze raz należy podkreślić, że w orzekaniu w sprawie konstytucyjności przepisów traktatów stanowiących fundament działania Unii Europejskiej

²⁰ Postanowienie TK z 17.06.2021 r. w sprawie o sygn. akt P 7/20, pkt 3.

nie powinien uczestniczyć sędzia, którego stosunek do UE, do prawa unijnego oraz do organów UE jest nacechowany tak daleko idącym krytycyzmem czy wręcz wrogością.

Z uwagi na powyższe Rzecznik Praw Obywatelskich wnosi jak na wstępie.